

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

„Green Erin“.

X. *)

Dr. V. Z. Kmetska zveza je naredila po celem Irskem podružnice, — nij bilo nobenega večjega kraja, kjer ne bi imel kak podglavar svojega sedeža. Tak ligin podglavar je počasi dobil več upliva na prebivalstvo dotičnega okraja, nego vse uradne angleške oblasti skupaj. Največja kazni, na katero je kmetska liga sovražnike irske stvari obsodila, je bilo izobčenje ali „bojkotovanje“.

Ako je bil kdo po ligi izobčen, prišel je ligin poslanec z enim tovarišem pred njegovo stanovanje. Tam je začel z velikim zvoncem zvoniti in poslušalce skupaj vabiti. Ko se je enkrat dovoljno občinstva zbralo, prebral je njegov tovariš z močnim glasom, da je ta in ta osoba zaradi teh in teh pregreškov iz irskega društvenega življenja izključena, — da pri takej osobi ne sme noben Irec služiti, jej kaj delati, kaj pomagati, kaj prodati, ali kaj od nje kupiti, ali sploh v društvenem življenju ž njo občevati! Komaj je ligin poslanec to razsodbo prebral, dirjali so vsi posli in delavci kakor na migljaj kar v galopu iz take hiše, in v par minutah je bila taka osoba na enkrat čisto osamljena! Vsak Irec je pa dobro vedel, da gorjé mu, ako liginih povelj točno ne spolnuje, ker tak upornik si nij bil potem nikdar več svojega življenja svest!

Kakor smo uže zadnjič rekli, nij takemu izobčencu družega preostalo, nego iz Irske izseliti se.

D' Israeli-Beaconsfieldova Tory-vlada je bila irske stvari uže sama na sebi sovražna, ker je izišla iz stranke, ki je podprta skoro izključno od aristokratov in velikih posestnikov. Veliko veselje so izbudile na Irskem lanske volitve, ki so spravile na vladino krmilo angleško radikalno stranko. Imena ministrov Gladstonove vlade, kakor: Bright, Forster, Dilke, Chamberlain in Mundella so bila Ircem po preteklosti teh mož porok, da se bo irska stvar enkrat izdatno na bolje obrnila. Najbolj jih je pa razveselil Gladstone sam, katerega so kakor pravega prijatelja Irske iz njegovega prvega ministerstva poznali. Takrat se je uže sedanji „premier“ kakor odkritosrčnega prijatelja irske stvari pokazal s tem, da je po velikem trudu odpravil na Irskem protestantsko angleško državno cerkev, to hudo nadlogo, pravo konjsko pijavko za siromaškega katoliškega Irca. Govorili smo o tem lanskega leta obširno v „Slovenskem Narodu“ v člankih pod naslovom: „Gladstone in liberalna stranka na Angleškem.“

Gladstone je predložil precej vlani angle-

*) Glej št. „Slov. Naroda“ 12, 14, 17, 19, 22, 25, 28, 32, 35.

škemu parlamentu postavo o zboljšanju stanja irskega najemnika, katero je tudi hiša poslanec sprejela. Ali hiša lordov, v kateri je jako mnogo zastopnikov irskega vlastelinstva, je to predlogo po kratkej debati z nekako ošabnostjo zavrgla. Po tem nikakor nepričakovanem in jako malo slavnem činu angleških lordov so jim zaklicali angleški liberalci: to glasovanje se bo še britko maščevalo in v kratkem boste vi sebični, trdosrčni in neusmiljeni lordi Ircem še veliko več radi dovolili, pa bo uže morebiti prepozno!

Ta votum angleških lordov je Irce strašno razkačil in začeli so se zopet Fenijci gibati. Irski časniki so javno začeli vstajo in punt pridigovati in pozivati Irce, da naj z orožjem Angleže zapodé. Orožje se je iz Amerike v ogromnem številu dan za dnem uvažalo in mej irske najemnike razdelivalo, in dan denes se teško kak Irec najde, ki ne bi bil v tem smislu dobro z vsem preskrbljen. Delovanje javnih angleških oblastij je počasi popolnem prenehalo, ker le edino kmetska zveza je imela vse niti v rokah in le edino njenim poveljem se je vsak Irec uklanjal in jih slepo brez prigoriva izvrševal.

Vsaka druga vlada na kontinentu bi bila uže zdavnaj na Irskem obsadno stanje proglašila, mej tem ko je Gladstonova vlada zgolj iz svobodomiselnosti križem roke držala in čakala toliko časa, da je stvar do skrajne meje dospela, namreč da je ugled in upliv vseh vladnih organov na Irskem prenehal in da so vsa kolesa angleške državne mašine na Irskem obstala.

Še le zdaj je Gladstonova vlada bila primorana postaviti parlamentu predložiti, vsled katere sme na Irskem vlada dati zapreti vsakega vstaje in punta sumljivega brez sodnikovega povelja. Ali poleg tega ostanejo vendar še zmirom porotne sodnije na Irskem kakor poprej, ki bodo vsacega tacega zatočenca imele soditi; toda ne kakšni angleški „delegirani“ porotniki nego vsak zatočeni Irec pride pred poroto svojih rojakov!

Da so se Irski poslanci tej postavi v angleškem parlamentu z vsemi sredstvi upirali, je čisto naravno, kakor je tudi jasno, da ne bi na kontinentu v takem položaju nobena vlada tako umerjeno postopala, kakor Gladstonova proti Ircem. Vsaka vlada, tudi najbolj liberalna in najbolj pravična na tem svetu je primorana v prvej vrsti za to skrbeti, da funkcioniranje državne mašine nikjer ne neha in da se povsod porušeni državni ugled zopet popravi.

Obljubil je minister Bright, da bo Gladstone precej potem, ko bo vladin ugled na Irskem zopet rehabilitiran, tako postavo za zboljšanje stanja irskega najemnika angleškemu

parlamentu predložil, da bo to dejanje njegovega vladanja — „monumentum aere perennius!“ —

Ves svet je jako radoveden, kakšna da bo ta Gladstonova predloga, kako daleč bo segala, ali bo Ircem vse 3 F. dovolila?

Priti ima še ta mesec na dnevni red.

Angleški liberalci in radikalci, ako so še tako pravični in popustljivi napram Ircem, vendar ne morejo nikdar kakor Angleži dovoliti, da bi se Irska iz državne angleške zveze ločila in neodvisna država zase postala, kar je vrhovna in najtoplejša želja vsakega Irca. Da Irci po popolnej državnej neodvisnosti hrepene, tega jim ne more nihče zameriti, — kakor se tudi lahko umeva, da ne more nikdar noben Anglež kaj tacega po postavodajnem potu dovoliti, ker s takim činom bi Angleška mahoma prenehala biti evropska vele-vlast. —

To je isto tako umljivo, kakor to, da ne more nobeden Rus, ako bi bil še tako skrajno bratoljuben in pravičen napram Poljakom, iz lastnega nagiba dovoliti, da bi Poljska zopet neodvisna država postala.

To je gotovo, da bodo Irci v kratkem veliko dosegli in da se bo v nekaterih letih žalostno stanje prostega Irca temeljito in izdatno zboljšalo. Kar bodo pa dosegli, bodo imeli le svoje občudovanja vrednej delavnosti, ustrajnosti in požrtvovalnosti zahvaliti.

Občudovanja vredni so bili zmirom njihovi nesebični in neustrašivi voditelji, še večjega občudovanja vreden je pa narod, ki se je dal po svojih voditeljih tako izvrstno organizovati, in ki je ukaze teh mož tako točno in brez ugovora izvrševal.

Iz tega se vidi, da narod, ki samega sebe ne zapusti, tudi ako je sto in stoletja neusmiljeno tlačén in mučen, nij nikdar izgubljen, dokler sam nad soboj ne obupa! — Enkrat, ako tudi po dolzih letih in trudih, pride gotovo do zaželenega cilja in konca!

Zdaj sklepamo vrsto teh člankov in izgovarjamo svojo obširnost s tem, da se mi Slovani v obče, zlasti pa mi Slovenci iz politične povestnice katerega koli potlačene naroda zmirom lahko kaj učimo, drugič pa, ker je irsko vprašanje zdaj najbolj važni politični predmet mej vsemi neavstrijskimi v Evropi.

Zatiranje avstrijskih primorskih Slovanov.

Iz Trsta 11. febr. [Izv. dop.]

Komaj si morete misliti, kak krik in vič so zagnali obrezanci in neobrezanci, da se je g. dr. Vošnjak drznil v budgetnem odseku pojasniti žalostne razmere v Trstu in po Primorskem. „Cittadino“, „Independente“, „Tr. Zeitung“ in celo novi „Tr. Tagblatt“ obirajo

dr. Vošnjaka in druge jugoslovanske poslance, ki ministerstvu razkrivajo, kako se pri nas panitalijanstvo podpira, poitalijančuje in ponemčuje, iz golega mrzenja proti vsemu, kar je slovensko ali hrvatsko. Največji nemir pa se je polotil mož pri c. kr. namestništvu. Kolikor mogoče zabavljajo ti možakarji slovenskim zastopnikom, slovenskemu in hrvatskemu jeziku.

Uboge reve! Res prva bi bila, ko bi obveljala ravnopravnost, da bi vi spravili svoja šila in kopita ter se preselili mej Nemce in Italijane, za katere vam srce tako zelo gorí. Kako bi ti nevedneži sodili o slovenskem jeziku, ki ga le besedice ne razumejo. Še bolj nespametno pa je zabavljati hrvatskemu jeziku; pomislite vendar, da so po Hrvatskem in v Slavoniji vse srednje šole narodne, hrvatske, da v Zagrebu imamo hrvatsko vseučilišče, na katerem se razen zdravilstva gojé vse vseučiliške vede. A ti ljudje sodijo o rečeh kot slepci o barvah, da, še huje, kajti vodi jih slepa strast in grda sebičnost, kot bi Slovenci in Hrvatje bili na Primorskem le zaradi uradnikov in ne nasproti: uradniki zaradi slovenskih in hrvatskih prebivalcev.

Tako bi moral odriniti namestnik, o katerem je v obče znano, da povsodi uriva Nemce in nemščino, kadar pa ne gre z nemščino, pa uriva italijanščino. Ko bi bil tukaj še prejšnji namestnik Pino, pač nikdar bi ne bil postal namestniški svetovalec Rinaldini. Čitatelja strese uže ime. In res je ta nam enako hud nasprotnik kot Depretis, ki ga je vrnil za dvornega svetovalca. Mislite si, da je Rinaldini pri seji namestniških svetovalcev in pod predsednikom Pinom drznil izraziti se: „Naša korist nij podpirati Slovane na Primorskem!“ Kako se ta mož kot vladni zastopnik potubneno drži pri volitvah v mestni zbor in pri sejah tega zbora, če galerija še tako surovo zabavlja konservativnim kandidatom in če navihani italijanski poslanci še tako zelo napadajo vlado, to pač vé vsak, ki se le količkaj zanima za javno življenje. Mnogi se še spominjajo, kako so ti „kaiserlike“ „keniklike“ svetovalci in nesvetovalci zabavljali, ko je pred leti spretni in neumorno delavni našinec bil postal dvorni svetovalec. Rekli so mu le „bauernhofrat“, kot bi bila sramota izvirati iz kmetškega stanu in po lastnih zaslugah povzdigniti se na odlična mesta. Kdo izmed vas pa ima toliko zmožnosti in toliko izvedenosti o raznih razmerah javnega življenja? Nikdo!

Sedaj ti možiceljni javno zabavljajo, da so dr. Tonkli, Nabergoj in Vitezić ministerstvu izročili spomenico ter v njej zahtevali narodno ravnopravnost. Kako se nemščina vsiljuje v ljudske šole, povdarjal je „Slovenski Narod“ v svojih dopisih s Primorskega uže pogostoma. Nastavljajo se tudi večinoma le tuji uradniki, ki znajo le nemški, ali pa nemški in italijanski, slovenskega in hrvatskega jezika pa ne razumejo ni besedice. Taki uradniki jemljó neizobražene slugé in hlapce za tolmače v stvaréh, pri katerih gre za življenje in imenje, za čast in poštenje naših ljudij.

Jednako se italijanči in nemči po srednjih šolah in precej tudi po učiteljskih. Pri vsakej priliki nam v službe urivajo nemške profesorje, če prav imamo na izber izvrstnih slovenskih učiteljev. Na goriško gimnazijo na pr. so lani urinili mladega Nemca, ko je mej 56 prosilci bilo vendar obilo slovenskih za vso gimnazijo izprašanih suplentov! —

Kolika poštenost v takih rečeh vodi namestnika Depretisa, naj kaže sledeči slučaj. Namestnik je dal iz državne gimnazije v Trstu prestaviti profesorja matematike in fizike, da je le prostor naredil svojemu hišnemu učitelju. Za službo je baje prosilo 43 kandidatov (da so službo le na videz razpisali, pač nij treba povdarjati). Mej prosilci je bilo več definitivnih učiteljev, o katerih bi človek mislil, da morajo prednost imeti pred suplenti. Bilo je mej prosilci tudi 6 ali 8 Slovencev, dva celo definitivna profesorja. Mej temi so bili kaj izvrstni kandidatje z najboljšimi spričevali in znajo vse tri deželne jezike. A kdo je dobil službo? Depretisov hišni učitelj, ki ima komaj 25 let, blezo kaj uborno spričevalo in zna le blaženo nemščino in komaj drugo leto suplira. To je pač protekcija! Depretis naj bi bil z lastnim denarjem odškodoval hišnega učitelja, ne pa z državno službo, katere bi v drugih razmerah ne bil nikdar dobil.

Izjava kn. vl. redništva labodskega o slovenskem uredovanju.

Od Drave. 10. febr. [Izv. dop.]

Vse se menja na svetu, samo istina ostaja večno istina. Starejši čitatelji samostalnega glasila našega izdavanega v Celovci 1865 „Slovenec“, spominajo se, kako strastno, vsaj nečloveški je labodsko vladništvo postopalo proti kakej slovenskej vlogi in še huje proti iste spisateljju; ali čas mnogo zvrachi, — za Hohenzwarta počeli so itak nekateri župniki slovenski uredovati ter v naščini župne matice voditi; za rečenega ministerstva bilo je vse dobro in brez nepravil, nikdor ne čmrgol proti naškem uredu; a mahoma po nastopu črnega spomina popečiteljstva Auersperg-Lasserjevega napale so više duhovniške in politiške oblasti kakor stočnjaki na župnike uredujoče v narodnem jeziku, — prete, svarjaje, kore, grajaje, po poverjenstvih matice preiskuje pa tudi občutljivo globe, više in povse krivične davke iskrenjakom nalagaje, hote narodnjake tudi tvarno strti, ter tako je uničiti, in ako se je kdo branil nekoliko ostro pišoči, dobival je debele ukore od cerkvenega in političnega načelnštva.

Priučeni ponižanju in bridkemu mokotrpju prebili smo tudi te bodeče, pikeče in skeleče preskušnje tolažeči se, ka na svetu se menja vse, samo istina ostaja večno ista ter značajna poštenost, — a sila samo za vremena, vidi Balkan. Vajeti okrotnega nasilstva, robskega tlačenja in krvoločnega gaženja naših narodnih svetinj preveč napinane pričele so vitra za vitroj pokati in vsak hip je pričakovati, da se pretrga poslednja in ta peklenska sprava spremine na vse veke vekov, k čemur nam je črstvo nado poklonil prestolni govor meseca oktobra 1879, samo na urednitev še čakamo. —

Omeniti še je, ka smo kljubu vsem zlodejskim prikaznim itak cerkvene račune in vse vloge prečastnemu kn. vl. stolništvu in redništvu počenši od 1871. l. do denes pošiljali spisane slovenski; za ugodnega nam ministerstva reševalo se je vse v slovensčini, a potle do tega hipa vse v švabščini — razven cerkvenih računov. —

Minovšega leta oglasilo se je pet duhovniških skupščin za slovenski ured, in preč. kn. vl. redništvo predložilo je te skončatke visokemu c. kr. ministerstvu z obširnim sprevodnim pismom, katero se v kratkem rečeno na to glasi, ka dozvoli teh želj nikakov crkveni

probitek ne nasprotuje. (Kaj pa je poprej nasprotovalo recimo za Pija IX.? trmoglavje? in skrajni črt vsega, kar je naše, ali drugi blagi razlogi?) Istina ostaja večno ista.

Kar se tiče rešila stvari same, piše zapisnik XXXIII. od kn. vl. redništva labodskega v Mariboru 15. den meseca decembra 1880. Jakob Masimilijan, knez in vladika, treba je razločevati čisto cerkvene predmete, pomešane in čisto politiške.

Polno pravico določevati o urednem jeziku ima redništvo samo pri čisto cerkvenih predmetih, to je takih, kateri izključno spadajo pred cerkveno sodišče, in pri pomešanih onda, kedar se tudi ti končno veljavno rešujo pred cerkvenim sodiščem. V vseh takih slučajih svobodno je vsem posamnim duhovnikom, kakor tudi župnim in dekan-skim uredom posluževati se slovenskega jezika v svojih vlogah, in istem jeziku izdavalala se bodo rešila.

A izključive pravice določiti o urednem jeziku nema redništvo v takih pomešanih predmetih, kateri deloma na podlogi konkordata, za cerkvo še vedno postoječega in priznanega, deloma na osnovi državnih in deželnih zakonov zahtevajo udeležbo, privolji ali izvršitev od strani državnih ali samoupravnih deželnih oblasti, podelivcev, prinosnih odborov, stavbenih uredov, c. kr. sodništev itd.; — še menje pa v čisto politiških predmetih. Glede na te predmete ne more redništvo za čuvanje narodnih pravic svojih vladikovincev nič druga storiti, nego da se proti visokej vladi izjavi, ka tudi pri teh predmetih rabi slovenskega jezika ne nasprotuje njen crkveni probitek.

Porabnost, katera stoprv mnogotero razkriva teškoče, pa tudi poravnava, bode sicer tudi v tem najboljša voditeljica oziroma na posebne, morebiti potrebne naredbe.

Tako; redništvo ko se bode tudi od politiške strani nam polna pravica godila, porok nam posvečena cesarska beseda, državni osnovni zakoni, sedanje ministerstvo, naravno pravo, pravost politiška dotičnih oblastij, osegurana narodna prava drugih avstrijskih sodržavljanov, črstvo, iskreno in junaško vedenje naših slovenskih poslancev v državnem zboru, in naši neopešani trudovi.

Tedaj, mili mi svečeniki slovenske krvi, in vsi drugi omikani narodnjaki, resno ljubeči svoj lepi dom in blagi rod slovenski, v roke pisek-slovenski pišoči, zarja je pokla, deni se in nastopa blažilna doba, da prisija zlato solnce tudi pred slovenska vrata. — Hipoma na delo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 15. februarja.

Z Dunaja poroča telegram 15. febr.: V odseku državnega zbora je bila daljša debata o jezikovej naredbi za Češko, katero je minister dr. Pražak temeljito opravičeval. Nasproti govoru dr. Riegra je Herbšt zavaroval se, a na to so ustavoverci sejo zapustili, katera se je potem končala. Torej spet malo škandalčka.

Poroča se, da misli vlada Čehom osnoviti posebno češko vseučilišče v Pragi. „D. Ztg.“ opominja zato, naj bodo Nemci oprezni, da se nemškemu vseučilišču v Pragi ne bo godila kaka škoda ter zahteva, da, kakor hitro se bode osnovalo češko vseučilišče v Pragi, mora se ob jednem proglasiti nemški jezik za državni avstrijski jezik. — Nemci se bojé Slovanstva, kakor vrag križa.

Vnanje države.

V Rimu so italijanski radikalci in irredentovci nedeljo sklenili svoj meeting. Ker je

bilo zborovanje tajno ter je tudi laška cenzura stroga, so poročila o tem taboru kratka in nevažna, sploh pa se nič ne čuje, kaj da se je govorilo. Meeting je sprejel resolucijo, zahtevajočo občno volilno pravico. To resolucijo so hoteli razglasiti na „Capitolu“, a policija je radikalcem to prepovedala.

Polkovniku Colleyu pred **Newcastlom** preti popolen pogin. „Times“ poročajo, da je zveza mej angleškim ostrogom in Newcastlom pretrgana. 1000 boercev pa je odšlo proti reki Sunday pri Biggar gori, da zastavi pot polkovniku Locku. Polkovnik Golley je telegrafično prosil angleško vlado, naj mu nujno pošlje pomoči.

Iz **Londona** se poroča 14. t. m.: V Hydeparku je bil javen zbor Ircev zoper politiko vlade. Irski poslanci so ostro grajali vlado in predsednika spodnje angleške zbornice.

Dopisi.

Z Notranjskega 11. febr. [Izv. dop.] V Bistriškem okraji smo glede slovenskega jezika vsaj toliko na bolje prišli, da imamo v osebi g. Kotzbeke c. k. notarja, kateri naš jezik spoštuje. Njegov koncipijent je slovenskega jezika v govoru in pisavi popolnem zmožen in gosp. notar je proti strankam vsaj toliko uljuden, da je povpraša, ali hočejo pisma imeti v slovenskem ali nemškem jeziku narejena. Videli smo v tem času že nekoliko v lepej slovenščini izdelanih pisem, in gotovo bi jih še več, ako bi vsak terjal, da naj se mu slovenski piše. — Torej dragi sodeželani, ne zamudite lepe prilike in storite si vse pisma v svojem slovenskem jeziku izdelovati, ker nehvaležni bi sami sebi bili, ako bi se sedaj to ne zgodilo, kar se popred pri dobro znanem prejšnjem iz Postojne v Bistrico hodočemu notarju nigdar nij, ker je samovoljno vse jedino le v nemščini pisaril. —

Še nekaj. Na celej liniji se mi Slovenci odločno potezamo za uvedenje našega slovenskega jezika v šolo in v urade, ali čujte in strmite! — nekje doli na Krasu — no, povejmo naravnost — v Sežani, to je tam v prav slovenskem trgu, tam kjer so šolski modri očetje sklenili na vsak način sprejeti ali uvesti v šolo nemški jezik, kajti brez znanja taistega bi baje ne mogli kraški paglavci v višje šole — ali z drugimi besedami: pomagati treba zidati — nemški most do Adrije — nahajajo se neki črni možje, kateri slišijo na ime „raufenkerarji“. In tem možem — kar se iz njihovega za leto 1881 razposlanega „Glückwunsch zum neuen Jahre“ razvidi, je naloga pri grajenju tega mostu, po svojih črnih močeh pomagati, kajti do letos so saj nemško-slovenske „Glückwünsche“ slovenskemu občinstvu podajali, a letos so pa kar samo v nemškej posodi zajeli svojo veliko voščilno modrost, s katero menijo menda slovenski ogenj pogasiti.

Končno pa svetujem slovenskim gospodarjem, naj prihodnjič pošljejo te črne nemške kulturonosce tja v Berlin dimnike ometat. A ako bi se zgodilo, da bi kateri po nesreči iz dimnika se na tla zmuznil, glavo stavim, da bode slovenskega „hudiča“ na pomoč poklical.

Z Rakeka 14. februarja. [Izv. dop.] Zares prav lep, domač večer bil je včeraj v Klančarjevi restavraciji na Rakeku. Obilo občinstva se je zbralo iz Planine, Logatca in okolice, in to finega na vse kraje. Veselili smo se nepretrgano in neprisljano do ranega jutra. To se zna, da smo se radovali po naše, lepo narodno, kar nekemu slučajno mimo potujočemu nij moglo posebno laskati, češ: so viel gewähltes civile und nichts deutsch! — O,

arme umgangssprache, du vielgeplagte und verkannte! — Čast vsem gospodom, ki so imeli vodstvo v rokah! — Postrežba, jed in pijača, vse je bilo izgledno v redu.

Izpod Nanosa 13. febr. [Izv. dop.] (Še vedno o Abendrothovej stvari.) Ona vesela novica, katero smo zadnjič čitali o zadevi Abendrotha, da bode namreč g. Obreza dobil od tega, oziroma Ruso, 25 tisoč forintov za voznike, katere on zastopa, je za sedaj še, žalibog neresnična, kar mi je v svojem cenjenem listu od 11. t. m. sam gospod pooblaščenec državni poslanec Obreza naznaniti blagovolil. To stvar nekoliko razjasni štejem si tembolj v dolžnost, ker dobro vem, da vsi oni gospodarji, kateri so v to stvar več ali manj zapleteni, kakor tudi drugi, prav radi zvedo, kako ta stoji. Gospod Obreza mi v svojem listu blagovoljno naznanja, da se mu je vsled več avdijenc pri g. vojnem ministru posrečilo doseči, da erar ne plača preje ni krajcarja Russo-u, dokler se ta popolnoma ne pogodi z njim, to je z g. Obrezom. Ko je pa Russo to izvedel, došel je takoj osobno k poslednjemu ter mu ponudil 25.000 gld. za vso njegovo terjatev, katero svoto pa še le potem izplača, kadar on od erara denar prejme, torej s pogojem, da se g. Obreza potruži za to izvršitev. G. Obreza je v ta pogoj privolil z opazko, da mu Russo omenjeni pogoj pismeno drugi dan izroči in potem da ideta takoj k vojnemu ministerstvu, katero bi, s poslednjim računom dovršivši, takoj ostalo svoto izplačalo. V to je Russo privolil ter odšel. Kmalu po tem pogovoru pride g. Obreza skupaj z nekim gospodom, kateremu gori navedeni dogodjaj pove, ta se pa nekoliko prenegli ter to „Slovenca“ brzojavni, dobro vedoč, da ta novica bode veselo pozdravljena pri nas, za to je pa „Slovenski Narod“ tudi to novico posnel. In res, drugi dan pride Russo ter prinese soboj pismeno pogodbo, v katerej so pa bili mej drugimi i taki uveti, kojih g. Obreza nikakor nij hotel potrditi ali sprejeti. Radi tega je povoljno si pogodbo g. Obreza pismeno napravil, katero je Russo vzel, ter prosil, da se mu dovoli nekoliko dni časa v prevdarek tega, katerega bode potem g. Obrezi naznanil. Toliko se mi je v pojasnilo objaviti potrebno zdelo ter pristavljam še, da smo v čudne nepoštene mreže zajeti, iz katerih nij g. Obrezi kaj lahko nas rešiti. Hinko.

Iz Trienta 13. febr. [Izv. dop.] Veliko se čita in govori o „Italiji irredenti“ iz Trsta in Istre, vendar iz Trienta še nij — dasiravno je tukaj enako ali morebiti celo nevarniše nego v Primorju — nobenega dopisa. Je li Trient dalje nego Amerika, ker so tukajšnje razmere v Avstriji celo neznane? Kje je tisti blagi avstrijski domoljub, ki bi se o pravem času in na pravem mestu tudi za Trient, za blagor svoje dežele oglasil, — kakor je dr. Vošnjak za Primorsko. Upamo, da kdo znajde, dokler je še čas, kajti dalje tako nij mogoče ostati kakor je. Vse poitalijančeno, nič kar je italijansko, izobraženo, ne čuti več avstrijsko. „Irredentovci“ imajo tukaj že veliko delavno polje; agitira se že celo nesramno. In policija je menda slepa. Kričanje: „eviva Italia, viva Garibaldi“ se gosto čuje. Boje se le jednega očesa (vojaškega), katero tukaj jedino še čuje za Avstrijo. Čas bi bil, da se o tacih zadevah resno govori, — in da „irredentovski“ načelniki opazijo, kajti tukajšnja policija je kakor sem rekel slepa za Avstrijo. Štajerec.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 15. februarja. Predloga o glavnej svoti gruntne davka je bila denes s 157 glasovi zoper 137 glasom ustavoverne levice, katera je terjala, naj se odstavi z dnevnega reda, davkovskemu odseku izročena. — Baron Taufferer je glasoval zoper interese kranjske dežele, za zavlacenje znižanja gruntne davka. Schwegel se je glasovanja zdržal.

Domače stvari.

— (Ljudsk shod) sklicujejo spet gg. Regali in tovariši nedeljo 20. t. m. v gostilni „bierhalle“ na šentpeterskem predmestju. Obravnavale se bodo samo lokalne zadeve: resolucija do mestnega zbora ljubljanskega o zidanju tržne lope; o zidanju mostu čez cesarski graben; o zidanju nove normalne kosarne; o osuševanju ljubljanskega barja in da bi se za to delo porabili kaznjenci in koncem: kdo zadržuje blagostanje obrtnikov?

— („Matica Slovenska“) ima odborovo skupščino v sredo 16. febr. t. l. ob 5. uri popoldne v svojej hiši na Bregu.

— (Himen.) Včeraj vtorek 15. t. m. se je poročil v tukajšnji frančiškanski cerkvi znani slovenski pisatelj in soizdajatelj „Ljubljanskega Zvona“ g. Janko Kersnik, notar na Brdu, z gospodično Lojzko Tavčarjevo, hčerjo obče spoštovanega tukajšnjega podvzetnika, velikega trgovca in posestnika hotela „Evrope“, g. Luka Tavčarja.

— (G. Mihael Potočnik,) spovednik v nunskem samostanu v Ljubljani, je postal častni papežev kamernik ali monsignor.

— (Prošnjo) na generalno vodstvo južne železnice poslale so vasi občine Preser blizu Borovnice, da bi jim pri Ribjaku dovolila malo štacijo za vstop in izstop ljudi.

— (Iz Krškega) se nam 14. t. m. poročajo, da se ondi pogovarjajo nekateri domoljubi o ustanovitvi posojilnice za dolensko in bližnjo štajersko stran. Kadar bode dovolj domoljubov se o tej stvari po ustnem potu zjedini in složilo, skliče se občinstvo sploh v javen zbor v pogovor.

— (Z Dunaja) se nam piše: Pravni odsek akademičnega društva „Slovenije“ na Dunaji ima v sredo 16. t. m. ob 7. uri zvečer svojo redno sejo, (na vseučilišči, jurid. dvorana št. 3). Na dnevnem redu je: 1. Razgovor o nekaterih vprašanjih narodnega prava, vodi ga stud. jur. g. E. Volčič. 2. Čitanje obč. drž. zakonika. 3. Zadnjič odložena volitev jednega odbornika. Ude in prijatelje tej resnej napravi najuljudneje vabi odbor.

— (Kupčijski ples) zadnjo soboto je bil na starem strelišči prav dobro obiskan, kakor uže več let ne, kdor ve, kakšen je bil ta ples prejšna leta, mogel je opaziti, da se je ta prej zelo izključljivi ples, precej podemokratil, kajti mestjanski krogi, kateri so se ga prej zaradi preobile noblese ogibali, bili so v velikem številu zastopani. Plemstva pa je popolnem manjkalo. Toalete so bile nekatere krasne, druge pa priproste, pa vendar okusne. Obiskovalcev je bilo nad 300.

— (Delavski ples) v prostorih ljubljanske čitalnične restavracije zadnjo soboto je bil prav dobro obiskan. Nad 200 oseb je bilo pričujočih, mej njimi mnogo krasnih deklet. Salon je bil kinčan s podobo Lassalejevo in z mnogo narodnih zastav. Pod podobo Lassalejevo je bil delavski grb sè slovenskim napisom: „Delavci

zjedini se!" Plesalo se je do ranega jutra in so bili gostje prav židane volje.

(Izpred porotnega sodišča.) Pri prvej porotnej obravnavi tega zasedanja v Ljubljani zadnji ponedeljek zagovarjati se je imel 34 letni kmetski fant Tine Rozman zaradi hudodelstva rop in tatvine. Na cesti iz Medvod v Kranj je prijel neko kmetsko žensko Marijo Jenko in jo oropal za 75 kr. ki jih je imela v mošničku, kateri je bil 10 kr. vreden. Vzel je tudi par čevljev in ruto, v kateri so bili zaviti. Hotel je Marijo Jenko tudi spolsko posiliti, a ta ga je preprosila pripovedujoč mu, da je bila denes pri izpovedi, da jo je pustil. Druge ženski pa je zatoženec Rozman ukradel tri piške v vrednosti 60 kr. Zatoženec svojega dejanja ne taji. Porotniki (načelnik g. Vaso Petričič) ga enoglasno krivega spoznajo. Obsojen je bil na dvanajst let teške uječe, poostrene vsak mesec z enim postom in vsako leto tist dan, ko je izvršil rop, s tamnico in trdim ležiščem.

(Iz Idrije) se nam piše: Mesto Idrija ima po zadnjem štetju ljudstva 31. decembra 1880, 1995 moških, 2184 ženskih, skup 4179 prebivalcev, in sicer 216 moških in 150 ženskih več kot leta 1869. Drugi kraji, ki spadajo v Idrijsko občino, štejejo pa 110 duš, to je, 14 duš menj od leta 1869.

(„Trtnauš.“) Poljudno razlaganje o tem, kakšne lastnosti ima in kako živi ovi najnevarnejši sovražnik vinske trte in kaj moramo storiti v obrambo zoper ta mrčes. Spisal Arminij Goethe, ravnatelj deželne sadje- in vinorejske šole pri Mariboru. Izdalo štajersko društvo za omikanje ljudstva v Gradci. Z dvema tablicama barvanih podob. „Gradec 1881. Zaloga društvena.“ — To je naslov jedno polo obširne slovenske brošurice, na katero opozarjamo slovenske vinogradarje.

Razne vesti.

* (Goljufigja s hranilničnimi knjižicami.) Deželna osrednja hranilnica v Pešti je dobila nedeljo vložne bukvice glaseče na 6000 gld., da bi to svoto izplačala. V hranilničnem uradu pa se je konstatovalo, da so podpisi v knjižici pravi, a številke da so ponarejene. Vloženih je bilo na bukvice samo 5 gld. Nadalje se je zvedelo, da je dotični pri istej hranilnici vložil še na dve drugi knjižici na vsako po 5 gld.

* (Vihar.) Z več krajev poroča se o hudih viharjih. Tako se javlja dné 13. t. m. iz Novega Jorka, da je bil po vseh unijskih državah ter v Canadi silen vihar in da je nastopila povodenj. Škode je nad 500.000 dolarjev. Nevarnost da je zmirom večja.

Dunajska borza 15. februarija.

Enotni drž. dolg v bankovcih	73 gld.	15	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	75	25	"
Zlata renta	89	65	"
1860 drž. posojilo	130	50	"
Akcije narodne banke	814	—	"
Kreditne akcije	290	—	"
London	118	45	"
Srebro	—	—	"
Napol.	9	34 1/2	"
C. kr. cekini	5	56	"
Državne marke	57	57	"

Izvrstno dobro

ptujsko vino

staro in novo

po 11, 12, 14, 16 gld. hektoliter brez posode ponuja

RAJMUND SADNIK

v Ptuj.

(90—2)

Izdatelj in urednik Makso Armič.

Loterijske srečke.

V Gradci 12. februarija: 54, 31, 36, 2, 43. Na Dunaji 12. februarija: 23, 29, 61, 39, 8.

Umri so v Ljubljani:

11. februarja: Aleksander Čater, delavke sin, na poljanski cesti št. 18, za jetiko.

V deželni bolnici:

7. februarja: Miha Teran, delavke dete, 5 mes.

Tujci.

14. februarja:

Pri Slonu: Tausig, Kaiser z Dunaja, — Pajnič iz Novega mesta. — Erich z Drezdenu. — Fantl iz Kranja. Pri Mallét: Holzer, Elföld z Dunaja, — Toman iz Kranja. — Kroschl iz Gradca. — Lehman iz Berna. — Kolm iz Pešte.

**Najboljše in najupljivnejše
Norveško
pomahljevo olje iz kitovih jeter**

zoper škroflje, krvico, pljučnico, kašelj itd. itd.,
v sklenicah à 60 kr.,

združeno z železnim jodrom

posebno dobro za one, ki imajo premalo krvi ali ki
si imajo kri čistiti

v sklenicah à 1 gld.

prodaje

G. PICCOLI,

lekar „k angelu“,

(490—17) na dunajske cesti v Ljubljani.

Le jedenkrat

podaje se tako ugodna prilika, da si za polovico
prave cene omisli vsakdo izvrstno uro.

Velikanska razprodaja.

Politične razmere, ki so nastale v celem Evropi, zadéle so tudi Svico; vsled teh razmer se je na stotine delavcev izselilo, tako da je obstanek tovarn jako dvomljiv. Tudi največja fabrika za ure, katero smo mi zastopali, se je zaprla začasno, ter nam je zaupala prodajo svojih ur. Te tako zovane **žepne ure** so najboljše ure celega sveta, kojih okrovi so izdelani iz najfinejšega **srebrnega niklja**, so izredno elegantno gravirani in giljoširani, ter so ameriškega sistema. **Vsled neke vlastne konstrukcije ne more se taka ura nikdar pokvariti, pade lahko na tla, sme se stisniti, a vendar ura pri tem nič ne trpi.**

Proti povzetju, ali vpošiljavi male svote, katera je pri vsakej baži ur zaznamovana, s katero je plačana le pridejana zlata double urna verižica, baržunasti etui, glavni ključ za ure in delavska plača, dobi vsakdo najfinejšo repasirano uro skoraj na polovico **zastonj**. Vse ure so natanko repasirane, ter **garantujemo za vsako uro pet let.**

V dokaz gotovega jamstva in stroge solidnosti, prevzemamo s tem dolžnost javno, da vsako nepristoječo uro nazaj vzememo, in z drugo zamenjamo.

Izpisek ur.

1000 komadov remontoir žepnih ur, katere se pri kozici navijajo brez ključa, z dvojnimi okrovom in kristalnim okrovom, izredno natančno regulovane; razen tega so tudi elektrogalvanično pozlačene, tako da jih nobeden zlatar ne more od pravo zlatih razločiti; z verižico, medaljonom itd. **preje jeden komad gl. 25, zdaj le gl. 10.20.**

1000 komadov krasnih ur na sidro (ankeruhr) od najtežjega srebrnega niklja, tekočih na 15 rubinih, z emailiranimi kazali, kazalom za trenotke in kristalnim ploščnatim steklom, natančno repasirane; **preje jeden komad gl. 21, zdaj samo gl. 7.25.**

1000 komadov mobilnih ur na valje (cylinder-uhr) v teških giljoširanih okrovih od srebrnega niklja, s kristalnim ploščnatim steklom, tekočih na 8 rubinih, fino repasirane, z verižico, medaljonom, in baržunastim etujem, **jeden komad preje gl. 15 zdaj le gl. 5.60**

1000 komadov Washingtonskih ur na sidro od 13lotnega srebra, **potrjene od c. k. denarnega urada**, tekoče na 15 rubinih, elektrogalvanično pozlačene, da jih ne more nobeden strokovnjak ali zlatar od pravo zlatih razločiti; fino na trenotek regulovane in poskušene. Teh ur stal je **preje jeden komad gl. 27, zdaj pa le gl. 13.40.**

1000 komadov Washingtonskih remontoir žepnih ur, od pravega 13lotnega srebra odobrenega od c. k. denarnega urada, pod najstrožjim jamstvom na trenotek repasirane, s kolajsem od niklja in privilegiranim regulovanjem, tako da se nij treba teh ur nikdar popravljati. Pri vsakej uri da se zastonj tudi jedna zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in ključ; **vsaka taka ura stala je preje 35 gl. zdaj pa samo gl. 16.**

1000 komadov ur za dame od pravega zlata z 10 rubini, **preje gl. 40, zdaj gl. 20.**

1000 komadov remontoir ur od pravega zlata za gospode ali gospé, **preje 100 gl. zdaj gl. 40.**

650 komadov ur z ropotcem, fino regulovane, dajo se rabiti tudi na pisalni mizi, **preje gl. 12, zdaj le gl. 4.80.**

650 komadov ur z majatnikom (pendeluhr) v fino izrezljanih gotičkih visokih omaricah, navijajo se vsakih osem dnij, fino na trenotek regulovane, lepe, in impozantne. Ker je taka ura po minulih 20 letih še dvakrat več vredna, naj bi jo imela vsaka družina, posebno ker se s tako uro soba olepša. Te ure stale so **preje gl. 35, zdaj se dobi jeden komad za smešno nizko ceno gl. 15.75.**

Pri naročilih za ure z majatnikom (pendeluhren) priloži naj se tudi mala svota.

Naslov: **Uhren-Ausverkauf**

(66—1)

von

Philipp Fromm, Uhrenfabrik,
Rothenurmstrasse Nro. 9.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.